

Sveriges Skolkuratorers Förening

YTTRANDE 2013-06-13

Dnr: U2013/1189/UC

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

**Delbetänkande: Ungdomar utanför gymnasieskolan – ett förtydligt ansvar
för stat och kommun (SOU2013:13)**

(dnr: U2013/1189/UC)

Sveriges Skolkuratorers Förening ställer sig bakom delbetänkandet med dess förslag och välkomnar ett förtydligande när det gäller ansvaret för ungdomar utanför gymnasieskolan.

Sammanfattning.

*Utgångspunkten för utredningen är att **varje ung människa i utanförskap är ett misslyckande, såväl för den enskilde som för samhället i stort.***

Sveriges skolkuratorers Förening vill särskilt påpeka att, vilket även kommenteras i utredningen, de allra viktigaste insatserna för att förhindra utanförskap bör ges i betydligt lägre åldrar än den åldersgrupp som ingår i utredningens uppdrag.

Sveriges Skolkuratorer Förening vill betona det faktum att bland de ungdomar som varken arbetar eller studerar finns de som har en mycket svår livssituation där missbruk, sociala problem och kriminalitet hör till vardagen. Många av dessa ungdomar har någon form av funktionsnedsättning. En stor del är utrikes födda och har kommit sent till Sverige och har endast ett fåtal år i svensk skola.

Förslagen i utredningen som syftar till att förbättra situationen för de unga som har störst behov av stöd samt att utredningen ska analysera om det finns strukturella faktorer som bidrar till att en stor andel unga varken arbetar eller studerar är angeläget och stöds av Sveriges Skolkuratorers Förening.

Föreningen stödjer även att det stöd som ges ska baseras på forskning och beprövad erfarenhet och att det är individens behov och önskemål som, så långt det är möjligt, ska vara utgångspunkten för samhällets insatser och inte det offentligas organisering.

Utredningens förslag.

Sveriges Skolkuratorers Förening önskar understryka vikten av att kommunernas ansvar ska ändras från informationsansvar till aktivitetsansvar, vilket innebär ett förtydligande av att kommunen ska vara aktiv när den söker upp ungdomar och erbjuda lämpliga individuella åtgärder. Åtgärderna ska i första hand motivera den unge till att återuppta studierna. Om det inte är möjligt ska kommunen se till att den unge kommer i kontakt med Arbetsförmedlingen. Kommunens arbete ska dokumenteras skriftligt. Utredningen föreslår att Skolinspektionen får i uppdrag att granska hur kommunerna sköter sitt ansvar.

Några av utredningens förslag som Sveriges Skolkuratorers Förening särskilt vill uppmärksamma:

1. Utredningen föreslår att när en elev är frånvarande i betydande utsträckning utan giltigt skäl vid en gymnasieskola med annan huvudman än hemkommunen, ska huvudmannen snarast meddela detta till hemkommunen.
2. Utredningen föreslår att Studie-och yrkesvägledaren, som har en central roll när det gäller att informera och vägleda elever inför studie- och yrkesval, särskilt ska uppmärksamma situationen för elever som riskerar att avbryta sin utbildning.
3. Utredningen föreslår ett förtydligande av syftet med anpassad studiegång där det klart framgår att syftet med anpassad studiegång är att eleven ska fullfölja sin utbildning i den obligatoriska skolan och fortsätta med sin utbildning på gymnasiet.
4. Ungdomars aktivitetsnivå i arbetspolitiska program bör öka. Utredningen föreslår att Arbetsförmedlingens utbud ska breddas genom att ge 16-17 åringar tillgång till fler tidiga arbetsmarknadspolitiska program samt att de ska ha rätt till utvecklingsersättning, i likhet med äldre ungdomar.
5. Utredningen föreslår att unga som omfattas av kommunens aktivitetsansvar enligt skollagen ska tillhöra målgruppen som gör det möjligt för Arbetsförmedlingen att samverka med kommunen utanför jobb-och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar. Idag utgör målgruppen nyanlända invandrare samt unga med funktionshinder.
6. Hemkommuner ska vara skyldiga att upprätta register över de ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret enligt skollagen och vilka insatser de deltar i. Registret innebär ett förtydligande om att kommunerna ska bedriva ett strukturerat arbete, där det framgår när en åtgärd inleds samt när åtgärden upphör och varför.
7. Utredningen föreslår att Skolverket får i uppdrag att årligen samla in uppgifter om unga utanför gymnasieskolan från hemkommuner, samt regelbundet redovisa nationell statistik, för att skapa förutsättningar för utveckling av kunskap på området.

Säffle 2013-06-13

För Sverige Skolkuratorers Förening

Styrelsen genom Ragnhild Vogt